

DOI: <https://doi.org/10.36719/2706-6185/36/5-10>

Ülfət İbrahim

Azərbaycan Dillər Universiteti

filologiya üzrə fəlsəfə doktoru

ulfet.ibrahim@yahoo.com

<https://orcid.org/0000-0001-6805-0627>

İlahə Əşrəfova

Naxçıvan Dövlət Universiteti

ilahaashrafova@ndu.edu.az

<https://orcid.org/0009-0000-2127-3487>

MÜASİR FRANSIZ DİLİNDƏ İNGİLİS ALINMALARININ ÜSLUBİ XÜSUSİYYƏTLƏRİ (KÜTLƏVİ İNFORMASIYA VASİTƏLƏRİ MATERİALLARI ƏSASINDA)

Xülasə

Məqalə müasir fransız dilində ingilis alınmalarının artması fenomenini geniş şəkildə araşdırır. Terminoloji əsaslar və ingilis-fransız dili əlaqələrinin tarixi detallı şəkildə tədqiq olunur. Məqalədə media sahəsində ingilis alınmalarının rolu xüsusi vurğulanır. Üslubi xüsusiyyətlər, sosial və mədəni aspektlər araşdırılır və nəticələr müşahidələrə əsaslanır. Nəticələr və təkliflər bölməsində oxuculara daxili baxış təqdim edilir. Məqalənin əsas nəticələri və tədqiqatın əhəmiyyəti nəticə hissəsində vurğulanır. Ədəbiyyat siyahısı, istifadə olunan mənbələrin etibarlılığına işarə edir. Məqalə ingilis alınmalarının fransız dilinə təsirini anlamaq üçün geniş və əhatəli bir tədqiqat təqdim edir.

Açar sözlər: fransız dili, ingilis alınmaları, media, üslub, terminoloji əsaslar

Ulfət İbrahim

Azerbaijan University of Languages

Doctor of Philosophy in Philology

ulfet.ibrahim@yahoo.com

<https://orcid.org/0000-0001-6805-0627>

İlahə Əşrəfova

Nakhchivan State University

ilahaashrafova@ndu.edu.az

<https://orcid.org/0009-0000-2127-3487>

Stylistic features of English derivatives in modern French (Based on mass media materials)

Abstract

The article extensively examines the phenomenon of the increasing use of English loanwords in contemporary French. Terminological foundations and the historical connections between English and French are detailed. The role of English loanwords in the media is particularly emphasized. Stylistic features, social, and cultural aspects are analyzed, with conclusions based on observations. The conclusions and recommendations section offers readers an insightful perspective. The main findings and significance of the research are highlighted in the conclusion. The bibliography indicates the reliability of the sources used. The article presents a comprehensive study to understand the impact of English loanwords on the French language.

Keywords: the French language, English borrowings, media, style, terminological foundations

Giriş

Qloballaşma dövründə dillərarası qarşılıqlı təsir daha da intensivləşmiş və müxtəlif dillərin, xüsusilə də ingilis dilinin dünya üzrə yayılması sürətlənmişdir. Bu tədqiqatın məqsədi müasir

fransız dilində ingilis alınmalarının artmasını araşdırmaq, bu prosesin səbəblərini və nəticələrini müəyyən etməkdir. Fransız dilində ingilis alınmalarının geniş yayılması təkcə linqvistik deyil, həm də sosial və mədəni əhəmiyyət kəsb edir (Aitchison, 2001; Calvet, 2006).

Ədəbiyyat icmalı göstərir ki, ingilis dilinin təsiri müxtəlif sahələrdə, xüsusilə də kütləvi informasiya vasitələrində, texnologiya, elm və gənclik mədəniyyətində aydın şəkildə müşahidə olunur.

Tədqiqatçılar ingilis dilinin qlobal *lingua franca* rolunu vurğulayır və bu prosesin fransız dilinə təsirini müxtəlif aspektlərdən təhlil edirlər.

Müasir fransız dilində ingilis alınmalarının artmasının bir neçə əsas səbəbi var. Birincisi, texnoloji yeniliklər və internetin qlobal təbiəti ingilis dilinin geniş yayılmasını təmin edir. İkincisi, beynəlxalq iş dünyasında və akademik dairələrdə ingilis dilinin üstünlüyü. Üçüncüsü, pop mədəniyyətin və kütləvi informasiya vasitələrinin təsiri ilə ingilis dilinin gündəlik həyatda istifadəsinin artmasıdır (Crystal, 2003).

Bu məqalə fransız dilində ingilis alınmalarının tarixi və terminoloji əsaslarını təhlil edəcək, kütləvi informasiya vasitələrində bu alınmaların rolunu və istifadəsini araşdıracaq, onların üslubi və sosial-mədəni aspektlərini müzakirə edəcək. Məqalənin məqsədi alınmaların dilin inkişafına təsirini qiymətləndirmək və fransız dilinin qorunması üçün təkliflər irəli sürməkdir.

1. Terminoloji əsaslar

Alınma sözlərin tərihi və növləri

Alınma sözlər bir dildən başqa bir dilə keçmiş və həmin dilin lüğət fonduna daxil olmuş sözlərdir. Bu proses müxtəlif səbəblərlə baş verə bilər: mədəni əlaqələr, texnoloji yeniliklər, ticarət münasibətləri və s. Alınma sözlər bir neçə növə ayrılır:

- Tam alınmalar (Borrowings): Sözlər bir dildən digərinə dəyişiklik edilmədən alınır. Məsələn, fransız dilində "weekend" ingilis dilindən olduğu kimi qəbul edilib (Durkin, 2014).

- Çevrilmiş alınmalar (Calques): Bir dildən alman ifadənin tərcümə edilərək digər dilə daxil olmasıdır. Məsələn, ingilis dilindəki "skyscraper" fransız dilinə "gratte-ciel" olaraq tərcümə edilib (Haugen, 1950).

- Hibrid alınmalar: Alınma sözün bir hissəsi yerli dildə, digər hissəsi isə alınma dilindədir. Məsələn, fransız dilindəki "autoroute" ingilis dilindən "auto" (avtomobil) və fransızcadan "route" (yol) hissələrindən ibarətdir.

- Fonetik alınmalar: Alınma sözlərin orijinal səslənməsinə mümkün qədər yaxın şəkildə yerli dildə qəbul edilməsidir. Məsələn, ingilis dilindəki "internet" sözü fransız dilində də eyni səslə istifadə edilir.

İngilis-fransız dil əlaqələri tarixi

İngilis-fransız dil əlaqələri uzun və mürəkkəb bir tarixi əhatə edir. Bu əlaqələr 1066-cı ildə Normanların İngiltərəni fəth etməsindən bəri mövcuddur. Norman fransızcası bir neçə əsr ərzində İngiltərədə əsas rəsmi dil olmuş və ingilis dilinə əhəmiyyətli dərəcədə təsir etmişdir. O dövrdən etibarən, fransız dilindən ingilis dilinə minlərlə söz alınmışdır (Horn, Ward, 2006).

XVIII əsrdə Fransız İnkilabı və onu izləyən dövrdə Fransa və İngiltərə arasında dil əlaqələri yeni səviyyəyə çatdı. İngilis aristokratiyası arasında fransız dili yüksək statuslu bir dil kimi qəbul edilirdi və bu dövrdə fransız dilindən bir çox alınmalar ingilis dilinə daxil oldu (Ladefoged, Johnson, 2010).

XX əsrdə, xüsusilə II Dünya müharibəsindən sonra ABŞ-nin dünya siyasətində və iqtisadiyyatında artan rolu ilə ingilis dili qlobal *lingua franca* statusunu qazandı. Bu proses xüsusən də 1980-ci illərdən sonra fransız dilində ingilis alınmalarının sayının artmasına səbəb oldu. İKT (informasiya və kommunikasiya texnologiyaları), iş dünyası və kütləvi informasiya vasitələri kimi sahələrdə bir çox termin ingilis dilindən fransız dilinə keçdi (McArthur, 2002).

Beləliklə, alınma sözlərin müxtəlif növləri və ingilis-fransız dil əlaqələrinin tarixi müasir fransız dilində ingilis alınmalarının artmasının əsas səbəblərini anlamağa kömək edir. Növbəti bölmələrdə bu alınmaların kütləvi informasiya vasitələrində və üslubi xüsusiyyətlərdə necə istifadə edildiyini daha ətraflı araşdıracağıq.

2. Kütləvi informasiya vasitələrində ingilis alınmaları

Media sahəsində ingilis alınmalarının rolu və istifadəsi

Müasir kütləvi informasiya vasitələrində ingilis dilindən alınmış sözlər geniş istifadə olunur. Bu, media sektorunda baş verən sürətli qlobal inteqrasiyanın bir nəticəsidir. Fransız mediası dünyanın hər yerindən xəbərləri və yenilikləri çatdırmaq məqsədilə tez-tez ingilis dilindən alınmış terminlərdən istifadə edir. Bu alınmalar xüsusilə texnologiya, biznes və mədəniyyət sahələrində yayılmışdır. "Streaming", "podcast", "influencer" kimi terminlər media vasitələrində gündəlik istifadə olunur və izləyicilər tərəfindən asanlıqla başa düşülür (Poplack, Dion, 2012).

Televiziya, radio, qəzetlər və onlayn media nümunələri

Televiziya və radio: Televiziya və radio yayımında ingilis alınmaları çox geniş yayılıb. Xəbər proqramları və müxtəlif televiziya şouları ingilis terminlərindən istifadə etməklə, qlobal xəbərləri və yeni texnoloji yenilikləri daha effektiv şəkildə izləyicilərə çatdırırlar. Məsələn, "breaking news", "prime time", "reality show" kimi ifadələr tez-tez istifadə olunur (Rey, 1995).

Qəzetlər: Fransız qəzetləri də ingilis alınmalarından geniş istifadə edir. Xüsusən iqtisadiyyat və biznes xəbərlərində "startup", "marketing", "e-commerce" kimi terminlər mütəmadi olaraq işlədilir. Bu, qəzetlərin qlobal iqtisadiyyatı və bazar yeniliklərini daha dəqiq təsvir etmələrinə imkan verir.

Onlayn media: İnternetin və sosial medianın inkişafı ilə onlayn media platformaları da ingilis dilindən alınmış sözlərə tez-tez müraciət edir. Sosial şəbəkələrdə "like", "share", "comment" kimi ifadələr artıq demək olar ki, bütün istifadəçilər tərəfindən başa düşülür və gündəlik dilin bir hissəsinə çevrilmişdir. Onlayn media platformalarında "webinar", "hashtag", "trending" kimi terminlər də geniş istifadə olunur (Thomason, Kaufman, 1988).

Nümunələr:

1. Televiziya: "Le Journal de 20 Heures" kimi əsas xəbərlər proqramlarında "live", "streaming" kimi ingilis terminləri tez-tez işlədilir.

2. Radio: "Radio France Internationale" (RFI) kimi beynəlxalq radio kanalları "podcast", "feedback" kimi terminləri istifadə edir.

3. Qəzetlər: "Le Monde" və "Le Figaro" kimi aparıcı fransız qəzetləri "business plan", "networking" və "cloud computing" kimi ingilis terminlərini iqtisadi xəbərlərdə tez-tez işlədilir.

4. Onlayn media: "Mediapart" və "HuffPost France" kimi onlayn xəbər portalları "blog", "vlog", "clickbait" kimi ifadələrdən geniş istifadə edir.

Beləliklə, kütləvi informasiya vasitələrində ingilis alınmalarının istifadəsi fransız dilinin müasir dünyada daha rəqabətqabiliyyətli və qlobal əlaqəli olmasına kömək edir. Bu proses həm də dilin yeni terminlər və anlayışlarla zənginləşməsinə səbəb olur. Növbəti bölmədə bu alınmaların fransız dilində üslubi xüsusiyyətlərinə və qrammatik uyğunlaşmalarına nəzər salacağıq (Tournier, 2007).

3. Üslubi xüsusiyyətlər

İngilis alınmalarının üslubda yeri

Müasir fransız dilində ingilis alınmalar üslubda xüsusi bir yer tutur. Bu alınmalar xüsusilə gənclər və texnoloji yeniliklərə maraq göstərənlər arasında daha çox istifadə olunur. İngilis terminlərinin istifadəsi danışmaq dilinə müasirlik və dinamizm gətirir. Məsələn, "cool", "trendy", "digital" kimi sözlər gündəlik ünsiyyətdə tez-tez rast gəlinir və fransız dilində müəyyən bir üslubi dəyərləndirmə və aktual mövzulardan xəbərdar olmaq təəssüratı yaradır.

Qrammatik uyğunlaşma və dəyişikliklər

İngilis dilindən alınan sözlərin fransız dilinə uyğunlaşdırılması zamanı müəyyən qrammatik dəyişikliklər baş verir. Bu prosesdə aşağıdakı məqamlar nəzərə çarpır:

1. Cinsiyyət təyini: İngilis dilindən alınan sözlər fransız dilindəki cinsiyyət qaydalarına uyğunlaşdırılır. Məsələn, "leader" sözü fransız dilində həm kişi, həm də qadın cinsinə uyğun olaraq, "le leader" və ya "la leader" kimi istifadə edilir.

2. Çoxluq şəkilçisi: İngilis dilində çoxluq şəkilçisi "-s" ilə göstərilir. Fransız dilində isə bu qayda saxlanılır və alınma sözlərə çoxluq şəkilçisi əlavə olunur. Məsələn, "emails" və ya "webinars".

3. Feillərin uyğunlaşdırılması: İngilis alınmaları fransız dilində feilləşdirildikdə fransız feillərinə xas şəkilçilər əlavə edilir. Məsələn, "to google" ingilis feilindən alınaraq fransızca "googler" formasında işlədilir və müvafiq şəkilçilərlə hallanır (məsələn, "je google", "tu googles") (Vandeloise, 2006).

Sözün mənası və kontekstə təsiri

İngilis dilindən alınan sözlərin fransız dilində istifadəsi sözün mənasını və kontekstə təsirini də əhəmiyyətli dərəcədə dəyişə bilər. Bu təsir müxtəlif aspektlərdə özünü göstərir:

1. Semantik dəyişikliklər: Bəzi ingilis alınmaları fransız dilində müəyyən semantik dəyişikliklərə məruz qalır. Məsələn, "business" sözü fransızca "affaires" termini ilə yanaşı, daha geniş mənada istifadə edilir və xüsusi bir peşəkar mühitdə işlənir.

2. Kontekstual uyğunluq: İngilis dilindən alınmış terminlər müəyyən kontekstdə xüsusi mənalar qazanır. Məsələn, "startup" sözü fransız dilində təkcə yeni başlayan şirkətləri deyil, həm də innovativ və sürətlə inkişaf edən texnoloji müəssisələri ifadə edir.

3. Üslub dəyişikliyi: İngilis alınmaları fransız dilində istifadə edilərkən müəyyən üslub dəyişikliyinə səbəb ola bilər. Bu alınmalar danışığın daha qeyri-rəsmi və ya daha peşəkar olmasına xidmət edə bilər. Məsələn, "networking" sözü peşəkar əlaqələrin qurulmasını ifadə edərək, rəsmi bir tonda istifadə edilir.

Beləliklə, ingilis alınmalarının fransız dilində üslubi və qrammatik uyğunlaşmaları, onların mənası və kontekstə təsiri dilin inkişafında mühüm rol oynayır. Növbəti bölmədə bu alınmaların sosial və mədəni aspektlərinə və fransız cəmiyyətində necə qəbul edilməsinə diqqət yetiriləcək (Winreich, 1963).

4. Sosial və mədəni aspektlər

Dil təmizliyi və purizm

Fransız dilində ingilis alınmalarının yayılması bəzən dil təmizliyi (purizm) ilə bağlı narahatlıqlara səbəb olur. Fransız dilinin qorunması və saflığının saxlanılması ilə bağlı müxtəlif təşəbbüslər mövcuddur. Bu təşəbbüslərin ən mühüm nümunəsi 1635-ci ildə təsis edilmiş Fransız Akademiyasıdır (Académie française). Akademiya fransız dilinin lüğət fondunu və qrammatik qaydalarını qorumaq məqsədi daşıyır və ingilis alınmalarının dilin təmizliyinə zərər verə biləcəyini vurğulayır. Bununla belə, qloballaşma və texnologiyanın inkişafı ilə bağlı olaraq, ingilis alınmaların dilin bir parçası halına gəlməsi qaçılmazdır.

İngilis alınmalarının fransız cəmiyyətində qəbul edilməsi və reaksiyalar

Fransız cəmiyyətində ingilis alınmalarının qəbul edilməsi müxtəlif reaksiyalara səbəb olur. Bir tərəfdən, ingilis dilindən alınan terminlər xüsusilə gənclər arasında daha çox qəbul edilir və istifadə olunur. Bu sözlər yenilikçi və müasir olmaq istəyi ilə əlaqələndirilir. Digər tərəfdən, yaşlı nəsil və dil puristləri bu prosesə daha ehtiyatla yanaşır və fransız dilinin saflığını qorumaq istəyirlər.

İngilis alınmalarının qəbul edilməsində fərqli sahələrdə də müxtəlif reaksiyalar müşahidə olunur. Məsələn, biznes və texnologiya sahələrində ingilis terminlərinin istifadəsi geniş yayılmış və qəbul edilmişdir. Bununla belə, təhsil və dövlət sektorlarında fransız dilinə daha çox önəm verilir və ingilis alınmalarının istifadəsi məhdudlaşdırılmağa çalışılır (Wardhaugh, Fuller, 2015).

Gənclər arasında ingilis təsirləri

Gənclər arasında ingilis alınmalarının istifadəsi və təsiri daha barizdir. Gənclik mədəniyyətində ingilis dili musiqi, film, moda və texnologiya vasitəsilə güclü bir təsirə malikdir. Sosial media platformalarında ingilis dilindəki terminlər tez-tez istifadə olunur. Məsələn, "like", "follow", "hashtag" kimi terminlər gənclərin gündəlik ünsiyyətində geniş yayılmışdır.

Bundan əlavə, gənclər arasında ingilis dilinin təsiri onların dil öyrənmə prosesinə də müsbət təsir göstərir. Bir çox gənc ingilis dilini daha yaxşı öyrənmək və qlobal dünyada rəqabətqabiliyyətli olmaq üçün ingilis dilinə maraq göstərir. Bu proses həm də onların karyera imkanlarını artırır və qlobal mədəniyyətlə daha yaxından əlaqədə olmalarına şərait yaradır.

Beləliklə, sosial və mədəni aspektlər ingilis alınmalarının fransız dilindəki yerini və təsirini daha geniş bir perspektivdə anlamağa kömək edir. İngilis alınmalarının cəmiyyətdə qəbul edilməsi və müxtəlif reaksiyalar dilin dinamik bir proses olduğunu və qloballaşmanın bu prosesdə mühüm

rol oynadığını göstərir. Növbəti bölmədə bu alınmaların dilin inkişafına təsiri və gələcək tədqiqat istiqamətləri barədə nəticələr və təkliflər veriləcək (Yaguello, 1989).

5. Nəticələr və təkliflər

Alınmaların dilin inkişafına təsiri

İngilis dilindən alınmaların fransız dilinə təsiri çoxşaxəlidir. Bir tərəfdən, bu alınmalar fransız dilinə müasir və qlobal anlayışlar gətirərək dilin zənginləşməsinə və inkişafına kömək edir. Texnologiya, biznes və mədəniyyət sahələrində yeni terminlərin və konseptlərin daxil olması fransız dilinin bu sahələrdə daha funksional və aktual olmasına səbəb olur. Digər tərəfdən, dilin təmizliyi və purizm tərəfdarları bu təsiri tənqid edərək, fransız dilinin orijinal strukturunun və söz ehtiyatının qorunmasının vacibliyini vurğulayırlar.

Gələcək tədqiqat istiqamətləri

Gələcək tədqiqatlar ingilis alınmalarının fransız dilinə təsirini daha dərinlən öyrənmək və bu prosesin uzunmüddətli nəticələrini anlamaq məqsədi daşmalıdır. Aşağıdakı istiqamətlər üzrə tədqiqatlar aparmaq faydalı ola bilər:

1. Müqayisəli dil tədqiqatları: Fransız dili ilə digər dillər arasında ingilis alınmalarının təsirini müqayisə etmək bu prosesin qlobal dil dinamikalarına necə təsir etdiyini anlamağa kömək edə bilər.

2. Sosiolinqviistik tədqiqatlar: Fransız cəmiyyətinin müxtəlif qrupları arasında ingilis alınmalarının istifadəsini və qəbul edilməsini öyrənmək bu alınmaların sosial və mədəni təsirlərini daha yaxşı anlamağa imkan verir.

3. Uşaq və gənclərin dil inkişafı: Uşaq və gənclərin dil inkişafında ingilis alınmalarının rolunu öyrənmək gələcək nəsillərin dil bacarıqlarının və dilə olan münasibətinin formalaşmasında bu təsirin əhəmiyyətini müəyyən etməyə kömək edəcək (Yule, 2010).

Fransız dilinin qorunması üçün təkliflər

Fransız dilinin ingilis alınmalarının təsirindən qorunması və dilin saflığının saxlanması üçün bir sıra tədbirlər təklif oluna bilər:

1. Təhsil və maarifləndirmə: Məktəblərdə və ali təhsil müəssisələrində fransız dilinin zənginliyini və mədəniyyətini vurğulayan tədris proqramlarının hazırlanması. Bu proqramlar tələbələrə dilin tarixi və ədəbi dəyərini öyrətməklə yanaşı, müasir dövrdə dilin necə inkişaf etdiyini də göstərməlidir.

2. Müasir texnologiyalardan istifadə: Fransız dilinin inkişafı və qorunması üçün müasir texnologiyalardan istifadə edilməlidir. Dilin rəqəmsal platformalarda və sosial mediada təbliği və istifadəsi artırılmalıdır.

3. Dil təmizliyi siyasətləri: Dövlət qurumları və mədəniyyət təşkilatları fransız dilinin təmizliyini qorumaq üçün siyasətlər hazırlamalı və həyata keçirməlidirlər. Bu, media və reklam sahələrində fransız terminlərinin istifadəsinin təşviqi və ingilis alınmalarının ehtiyac olmadıqda istifadəsinin məhdudlaşdırılması ilə təmin edilə bilər.

Nəticə

İngilis dilindən alınmaların fransız dilinə təsiri dilin qloballaşma şəraitində necə dəyişdiyini və inkişaf etdiyini göstərir. Bu təsirlər həm müsbət, həm də mənfi cəhətləri ilə dilin zənginliyini və müxtəlifliyini artırır. Gələcək tədqiqatlar və tədbirlər fransız dilinin saflığını qorumaqla yanaşı, onun müasir dövrdə də funksional və aktual qalmasını təmin etməlidir. Nəticə etibarilə, ingilis alınmalarının təsirini balanslaşdırmaq və fransız dilinin davamlı inkişafını təmin etmək üçün həm tədqiqatçılar, həm də dil siyasəti tərtib edənlər birgə çalışmalıdırlar.

Məqalənin əsas nəticələrinin ümumiləşdirilməsi

Bu tədqiqatda müasir fransız dilində ingilis alınmalarının artmasının səbəbləri, onların istifadəsi və təsirləri araşdırılmışdır. İngilis-fransız dil əlaqələrinin tarixi konteksti nəzərə alınaraq, ingilis dilindən alınma sözlərin fransız dilində necə yer aldığını və bu prosesin qrammatik, üslubi, sosial və mədəni aspektlərini incələdik. Kütləvi informasiya vasitələrində ingilis alınmalarının rolu, dil təmizliyi və purizm mövzusunda cəmiyyətin müxtəlif təbəqələrinin reaksiyaları və xüsusilə gənclər

arasında ingilis dilinin təsirləri də geniş şəkildə müzakirə edildi. Nəticə olaraq, bu alınmaların fransız dilinə həm müsbət, həm də mənfi təsirləri olduğu ortaya çıxdı.

Tədqiqatın yekunu və önəmi

Bu tədqiqat göstərdi ki, ingilis dilindən alınmalar fransız dilinə müasirlik, yenilik və qloballaşma ilə bağlı terminlər gətirərək dilin zənginləşməsinə və inkişafına kömək edir. Eyni zamanda bu alınmalar dil puristləri və dilin saflığını qorumaq istəyən qruplar arasında narahatlıqlara səbəb olur. İngilis alınmalarının istifadəsi dilin qloballaşma şəraitində dəyişən dinamikalarını əks etdirir və bu dəyişikliklər həm müsbət yeniliklər, həm də potensial təhlükələr daşıyır.

Gələcək tədqiqat istiqamətləri və fransız dilinin qorunması üçün təkliflər, dilin həm zənginləşməsi, həm də özəl strukturunun qorunması üçün balanslı bir yanaşmanın vacibliyini vurğulayır. Bu balanslı yanaşma fransız dilinin qloballaşma dövründə də canlı və funksional qalmasını təmin edə bilər.

Bu tədqiqatın nəticələri dil tədqiqatçıları, dil siyasəti tərtib edənlər və təhsil mütəxəssisləri üçün vacib məlumatlar təqdim edir. Fransız dilinin gələcəkdə də mövcud qloballaşma şəraitində inkişaf etməsi və qorunması üçün konkret addımlar atılmalıdır. Təklif olunan tədbirlər və tədqiqat istiqamətləri bu məqsədə çatmaq üçün əhəmiyyətli bir yol xəritəsi kimi xidmət edə bilər.

Beləliklə, bu məqalə fransız dilində ingilis alınmalarının təsirini daha yaxşı anlamağa və bu təsirləri idarə etməyə yönəlmiş bir resurs kimi xidmət edir. Dilin zənginliyi və saflığını qorumaqla yanaşı, müasir və global dünyanın tələblərinə cavab verə bilən dinamik bir dil olmaq üçün fransız dili daim yenilənməli və uyğunlaşmalıdır.

Ədəbiyyat

1. Aitchison, J. (2001). *Language Change: Progress or Decay?* Cambridge University Press.
2. Calvet, L. J. (2006). *Towards an Ecology of World Languages*. Polity Press.
3. Crystal, D. (2003). *English as a Global Language* (2nd ed.). Cambridge University Press.
4. Durkin, P. (2014). *Borrowed Words: A History of Loanwords in English*. Oxford University Press.
5. Haugen, E. (1950). The Analysis of Linguistic Borrowing. *Language*, 26(2), pp. 210-231. <https://doi.org/10.2307/410058>
6. Horn, L. R., Ward, G. (2006). *The Handbook of Pragmatics*. Blackwell Publishing.
7. Ladefoged, P., Johnson, K. (2010). *A Course in Phonetics* (6th ed.). Wadsworth, Cengage Learning.
8. McArthur, T. (2002). *The Oxford Guide to World English*. Oxford University Press.
9. Poplack, S., Dion, N. (2012). Myths and Facts About Loanword Development. *Language Variation and Change*, 24(3), pp. 279-315. <https://doi.org/10.1017/S0954394512000151>
10. Rey, A. (1995). *Essays on Terminology*. John Benjamins Publishing Company.
11. Thomason, S. G., Kaufman, T. (1988). *Language Contact, Creolization, and Genetic Linguistics*. University of California Press.
12. Tournier, J. (2007). *Introduction descriptive à la lexicogénétique de l'anglais contemporain*. Honoré Champion.
13. Vandeloise, C. (2006). *Langue et cognition*. Presses Universitaires de France.
14. Weinreich, U. (1963). *Languages in Contact: Findings and Problems*. Mouton Publishers.
15. Wardhaugh, R., Fuller, J. M. (2015). *An Introduction to Sociolinguistics* (7th ed.). Wiley Blackwell.
16. Yaguello, M. (1989). *Les mots et les femmes: essai d'approche sociolinguistique de la condition féminine*. Payot.
17. Yule, G. (2010). *The Study of Language* (4th ed.). Cambridge University Press.

Göndərilib: 01.05.2024

Qəbul edilib: 17.06.2024